

STRATEGIJSKI PREGLED ODBRANE REPUBLIKE SRBIJE

Nacrt najznačajnijeg dokumenta za planiranje, programiranje i ostvarivanje procesa reforme sistema odbrane Republike Srbije i Vojske Srbije do 2010. godine usvojen je 7. juna 2006. na Kolegijumu ministra odbrane. U sažetom obimu, koji je pripremila Uprava za strategijsko planiranje Sektora za politiku odbrane, *Strategijski pregled odbrane Republike Srbije*, kao dodatak *Odbrane*, dajemo na uvid najširoj javnosti. Time je započeta široka javna rasprava o tom dokumentu koji bi trebalo da tokom jeseni bude na dnevnom redu Narodne skupštine Republike Srbije.

Reforma sistema odbrane je sveobuhvatna promena osnovnog koncepta pravne regulative, ponašanja i organizacije radi uspješnije zaštite nacionalnih i državnih vrednosti i ostvarenja ciljeva angažovanja u suprotstavljanju svim oblicima oružanog ugrožavanja. Ostvaruje se: definisanjem ustavne i zakonske regulative; izradom doktrinarne, planske, programske i projektne osnove; organizacijskim promenama; unapređivanjem načina obezbeđivanja i osposobljavanja kadra; modernizacijom i opremanjem savremenim naoružanjem i opremom; promenama u sistemu obuke vojnika, starešina, komandi i jedinica.

Navedenim i drugim programskim sadržajima koji se ostvaruju po prioritetu Vojska se u kontinuiranom procesu iz sadašnjeg prevodi u kvalitativno novo stanje, društveno i međunarodno poželjno. Planom organizacijskih promena definišu se neophodni resursi, kao zadovoljavajući kompromis između mogućnosti države i operativnih potreba. Pošto su operativne potrebe skoro uvek veće od mogućnosti, potrebno je deo bezbednosnih potreba nadoknaditi bezbednosnim integracijama.

Reformom sistema odbrane povoljno se utiče na ukupnu bezbednost Republike Srbije i doprinosi se uspostavljanju stabilnog bezbednosnog okruženja na regionalnom i globalnom nivou. Dosadašnjim procesom reforme sistema odbrane stvorene su pretpostavke za uspešan nastavak promena u sistemu odbrane Srbije. Da bi promene bile što bezbolnije za naše društvo i da bi maksimalno potvrdile svoju korist za sistem odbrane, neophodno je da taj proces protekne organizovano i po određenoj dinamici.

Proces reforme sistema odbrane i *Vojske Srbije* ima ogroman društveni značaj. Važnost pouzdanog i institucionalno verifikovanog okvira za uspeh tog procesa jasno naglašava ključnu ulogu Strategijskog pregleda odbrane Republike Srbije.

Usvajanje Strategijskog pregleda odbrane od Narodne skupštine Republike Srbije u funkciji je stvaranja povoljnih društvenih, sistemskih, normativnih, finansijskih i kadrovskih uslova za ostvarivanje definisanih ciljeva reforme sistema odbrane i Vojske do 2010. godine. Na taj način primena Strategijskog pregleda odbrane obavezuje sve organe i institucije Republike Srbije.

Strategijski pregled odbrane obuhvata četiri celine: (1) Politički okvir, (2) Vizija Vojske do 2015, (3) Stanje sistema odbrane i sposobnosti Vojske, (4) Potrebne sposobnosti sistema odbrane do 2010. godine i prioriteti razvoja.

1. POLITIČKI OKVIR

Svet u kome živimo odlikuju stalne i brze promene. Dinamika tih promena istovremeno usložava sve aspekte bezbednosti. Ranije izgrađeni sistemi bezbednosti i odbrane nisu više efikasan odgovor za savremene bezbednosne izazove, rizike i pretnje. Otud globalna bezbednosna slika biva sve kompleksnija, a sam pojam bezbednosti dobija novu dimenziju i stiče sve veći značaj u međunarodnim odnosima. U svetu neizvesnosti, bezbednost postaje nova vrednost.

1.1. Strategijski pristup bezbednosti

Povećana međuzavisnost država na globalnom planu umanjuje opasnost od tradicionalnih vojnih pretnji. Asimetrične pretnje nedržavnih aktera postaju dominantne i upravo zbog sve veće globalne povezanosti ugrožavaju države i njihove građane na posredan način.

Transnacionalni i asimetrični karakter, i međuzavisnost savremenih rizika i pretnji nametnuli su suštinsku nedeljivost bezbednosti. Osnovu takvog pristupa čini saradnja država, udruživanje napora institucija i pojedinaca građanskog društva na dostizanju, očuvanju i unapređenju bezbednosti, kao nove i moderne vrednosti.

Bezbednost je kompletna ako se čuva istovremeno na nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou. Koncept evroatlanske bezbednosti zasniva se na saradnji u oblasti odbrane, politike, ekonomije i drugim, a značaj Vojske dobija novu društvenu, regionalnu i međunarodnu dimenziju.

U procesu jačanja bezbednosne i odbrambene arhitekture posebnu ulogu imaju UN, NATO, EU i OEBS. Njihova uloga postaje sve značajnija u prevenciji, prevladavanju kriza, uspostavljanju postkonfliktne i demokratske konsolidacije nestabilnih država i regiona. U regionu jugoistočne Evrope još se osećaju posledice vremena konflikata, kombinovane sa tranzicionim procesima. Zbog toga je jugoistočna Evropa područje izrazite bezbednosne osetljivosti i potencijalno jedan od najnestabilnijih delova evropskog kontinenta. Dodatnu pretnju stabilnosti jugoistočne Evrope predstavljaju unutrašnje teškoće država tog regiona. To su, pre svega, ekonomski i socijalni problemi, nedovoljno demokratski izgrađene i nekompetentne državne institucije, unutrašnja politička nestabilnost.

U Republici Srbiji dešavaju se značajne promene u političkom, ekonomskom i socijalnom razvoju. Intenzivirana je sveopšta tranzicija društva i proces uspostavljanja demokratskih standarda u svim oblastima društvenog života. Brzina, intenzitet i sveobuhvatnost promena veoma su zahtevni za građane i za institucije ove zemlje, pa stabilnost i osećaj sigurnosti predstavljaju elementarni preduslov za uspešni napredak celokupnog društva.

Nepovoljna ekonomska i socijalna situacija ima negativan uticaj na stabilnost Republike Srbije, a terorizam, organizovani kriminal, korupcija, tenzije na etničkoj i verskoj osnovi i drugi problemi koji prate proces tranzicije, predstavljaju realnu pretnju njenoj bezbednosti.

Reforme sektora bezbednosti i odbrane najtešnje korespondiraju sa spoljnopolitičkom orijentacijom zemlje. Osavremenjen i reformisan sistem odbrane predstavlja veliki spoljnopolitički potencijal Republike Srbije.

Bezbednosni i odbrambeni interesi su izraz opštih potreba Republike Srbije da živi u sigurnosti i miru, da neguje i štiti nacionalne, kulturne i civilizacijske vrednosti.

Vitalni bezbednosni i odbrambeni interesi su: odbrana Republike Srbije; saradnja i pristupanje evroatlantskim integracijama, Evropskoj uniji i drugim međunarodnim organizacijama i institucijama, izgradnja poverenja, bezbednosti i stabilnosti u regionu i sprovođenje Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN o Kosovu i Metohiji.

Republika Srbija je odlučna da štiti svoje vitalne bezbednosne i odbrambene interese i da aktivno učestvuje u izgradnji i zaštiti univerzalnih vrednosti međunarodne zajednice.

1.2. Procena rizika i pretnji bezbednosti Republici Srbiji

Na osnovu analize promena u geostrategijskom okruženju i spoljnoj politici Republike Srbije i ugroženosti njenih vitalnih bezbednosnih interesa, identifikovani su rizici i pretnje bezbednosti Republike Srbije do 2015. godine.

Rizici i pretnje bezbednosti Republici Srbiji mogu da budu vojne i nevojne prirode.

Vojni rizici i pretnje bezbednosti mogu da se ispolje u obliku: agresije, oružanih sukoba, oružane pobune i drugih sporova sa upotrebom oružane sile.

Nevojni rizici i pretnje bezbednosti mogu se ispoljiti u obliku: terorizma, organizovanog kriminala, etničkih napetosti, nacionalnog i verskog ekstremizma, ilegalnih migracija i prirodnih nepogoda, industrijskih i drugih nesreća i katastrofa.

Procenjuje se da u prvoj deceniji 21. veka ne postoji velika opasnost od oružanih sukoba globalnog i regionalnog karaktera. Takođe, u tom periodu je agresija na Republiku Srbiju malo verovatna i mogla bi se dovesti u vezu samo sa suprotstavljenim interesima i nedovršenim integracionim i tranzicionim procesima na globalnom, regionalnom i lokalnom nivou.

U Evropi i svetu pojavili su se novi izazovi, rizici i pretnje bezbednosti koji su nastali kao posledica nacionalnog i verskog ekstremizma i sukobljavanja oko teritorija. U sadašnjem trenutku terorizam, pobune ilegalnih oružanih grupa, nacionalni i verski ekstremizam, organizovani kriminal, prirodne i industrijske katastrofe bezbednosni su rizici i pretnje sa visokim intenzitetom na globalnom i regionalnom nivou. Oni mogu ispoljiti težnju preliivanja sa jednog prostora na drugi i na taj način ugroziti bezbednost Republike Srbije.

U narednih nekoliko godina može se očekivati da oružane pobune, terorizam, etničke napetosti, nacionalni i verski ekstremizam i organizovani kriminal egzistiraju i dalje, ali sa nešto smanjenim intenzitetom. U tom periodu bezbednosna situacija u regionu i Republici Srbiji biće opterećena iznalaženjem rešenja za budući status Kosova i Metohije, pre svega rešavanjem problema opšte i lične bezbednosti nealbanskog žvlja i povratka privremeno raseljenih i prognanih lica.

Ključni momenat unapređenja stanja bezbednosti predstavljaće uključivanje Republike Srbije u NATO Program „Partnerstvo za mir” i uspostavljanje drugih oblika saradnje sa NATO. To će omogućiti unapređenje ukupne stabilnosti Republike Srbije.

Karakter i intenzitet procenjenih rizika i pretnji bezbednosti u neposrednom okruženju nameću potrebu razvijanja koncepta integrisane bezbednosti na političkom, ekonomskom, informativnom, tehnološkom, bezbednosnom i vojnom planu, uz potpunu koordinaciju Republike Srbije, susednih zemalja i najuticajnijih subjekata bezbednosti u regionu, Evropi i svetu.

Zbog toga je neophodno da Vojska razvija sposobnosti za angažovanje na očuvanju nacionalne i međunarodne bezbednosti. Osetljivost regionalne bezbednosti i problemi sa nacionalnim i verskim ekstremizmom, organizovanim kriminalom, prirodnim i veštačkim katastrofama zahtevaju i razvijanje određenih sposobnosti sistema odbrane radi podrške civilnim vlastima na suprotstavljanju tim rizicima i pretnjama bezbednosti.

1.3. Strategijski pristup odbrani

U izmenjenim geostrateškim okolnostima i sa sve snažnijim uticajem globalnih kretanja, politika odbrane Republike Srbije zasnovana je na integralnom i multilateralom pristupu problemima bezbednosti i odbrane. Osnovu politike odbrane Republike Srbije čini njena evroatlantska spoljnopolička orijentacija, i opredeljenje da se aktivno uključi u proces saradnje i zajedničkog delovanja sa drugim državama i subjektima međunarodnih odnosa, na izgradnji globalne, regionalne i nacionalne bezbednosti.

Iz strateških opredeljenja proizlaze osnovni ciljevi politike odbrane Republike Srbije: obezbeđivanje potrebnih sposobnosti za odbranu i zaštitu vitalnih bezbednosnih i odbrambenih interesa;

aktivan doprinos očuvanju mira i razvijanju povoljnog bezbednosnog okruženja

razvijanje i unapređivanje partnerskih odnosa sa sistemom kolektivne bezbednosti, susednim i drugim državama;

pristupanje i angažovanje u NATO Programu "Partnerstvo za mir".

Definisane ciljeve potrebno je ostvarivati izvršavanjem zadataka politike odbrane:

reforma i izgradnja sistema odbrane sposobnog da odgovori na sadašnje i buduće rizike i pretnje bezbednosti;

efikasno upravljanje sistemom odbrane;

stabilno funkcionisanje sistema odbrane;

dostizanje interoperabilnosti sa sistemima odbrane država uključenih u evroatlantske bezbednosne integracije;

1.4. Misije i zadaci Vojske

Vojska, kao najznačajniji deo sistema odbrane, ima važnu ulogu u ostvarivanju bezbednosnih i odbrambenih interesa i ciljeva politike odbrane. Sa stanovišta ostvarivanja dugoročnih bezbednosnih interesa, neophodno je da Republika Srbija u bliskoj budućnosti izgradi sposobnosti Vojske za ostvarivanje njenih misija (tabela 1).

Tabela 1

Misija	Zadatak
Obrana Republike Srbije od vojnih izazova, rizika i pretnji bezbednosti	Odvraćanje od oružanog ugrožavanja
	Obrana teritorije
	Obrana vazdušnog prostora
Učešće u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svetu	Učešće u međunarodnoj vojnoj saradnji
	Učešće u mirovnim operacijama
	Učešće u sistemu kolektivne odbrane
Podrška civilnim vlastima u suprotstavljanju nevojnim pretnjama bezbednosti	Podrška civilnim vlastima u suprotstavljanju terorizmu i organizovanom kriminalu
	Podrška civilnim vlastima u slučaju prirodnih nepogoda, industrijskih i drugih

Učešće Vojske u operacijama za izgradnju, održavanje i stabilizaciju mira, te u operacijama za pružanje humanitarne pomoći na bilateralnom i multilateralnom planu biće u skladu sa odlukom Narodne skupštine Republike Srbije. Definisane misije i zadaci Vojske, zajedno sa ostalim, pre svega ekonomskim faktorima, određuju njenu veličinu, strukturu, funkcionisanje i nivo sposobnosti za izvršavanje dodeljenih zadataka.

2. VIZIJA VOJSKE 2015.

Vizija Vojske 2015. u Strategijskom pregledu odbrane definisana je kao skup stavova o funkcijama, organizaciji i potrebnim resursima u vremenu do 2015. godine.

Saglasno potrebama i mogućnostima Republike Srbije, i rešenosti da se obezbedi odgovor na buduće izazove, rizike i pretnje, Vojska će se transformisati i razvijati u oružanu silu koja ima svoja obeležja:

sposobna je da aktivno i preventivno deluje;

doprinosi jačanju ukupne institucionalne sigurnosti, poverenja i stabilnosti Republike Srbije;
finansijski je održiva;
integrisana je u evroatlantsku bezbednosnu zajednicu;
predstavlja činilac moći i bezbednosti u regionu;
razvija potencijale za permanentno transformisanje i prilagođavanje svojih sposobnosti novim bezbednosnim rizicima i pretnjama;
predstavlja potencijal u naučno-tehnološkom i ekonomskom smislu.

Osnovu organizacione strukture Vojske 2015. predstavljaće bataljon-divizion-eskadrila.

Osnovni principi za razvoj vojnih snaga, prema Viziji Vojske 2015, jesu: sposobnost za razmeštanje, održivost, modularnost, raspoloživost, zaštita i integrisano komandovanje i upravljanje.

Funkcije Vojske 2015. biće usaglašene s njenim misijama i zadacima. Grupisaće se u *operativne funkcije*, neposredno proistekle iz definisanih misija i zadataka Vojske i *procesne funkcije*, koje čine sadržaj vojne delatnosti.

Operativne funkcije Vojske 2015. obuhvataju: *operacije odbrane od oružanog ugrožavanja, multinacionalne operacije i operacije podrške civilnim vlastima*.

Organizacijom Vojske 2015. utvrđuju se: načela organizovanja, ograničenja za njeno projektovanje i organizaciona struktura.

Načela organizovanja Vojske 2015, zajedno sa načelima funkcionisanja sistema odbrane Republike Srbije, čine jedinstvenu celinu.

Osnovna načela organizovanja Vojske 2015. su: profesionalizam, trokomponentnost sastava, trokomponentnost namene, standard veličine snaga, modularnost organizacije, interoperabilnost, prioriteti modernizacije i finansijska održivost.

Trokomponentnost sastava Vojske 2015. ogleda se u tome da će sastav Vojske činiti profesionalna vojska, aktivna rezerva i pasivna rezerva, koje se grupišu u dva vida: Kopnena vojska i Vazduhoplovstvo i protivvazduhoplovna odbrana.

Trokomponentnost namene Vojske 2015. biće ostvarena organizovanjem Vojske u tri dela: snage za reagovanje, glavne odbrambene snage i snage ojačanja.

Standard veličine mirnodopskog sastava Vojske 2015. biće u skladu sa potrebama i mogućnostima Republike Srbije i kretaće se oko 0,2%-0,4% populacije, uzimajući u obzir veličinu oružanih snaga susednih zemalja. Uvažavajući kretanja u okruženju, izazove, rizike i pretnje bezbednosti, te opšte mogućnosti demografskih i materijalnih resursa u Republici Srbiji, odnos mirnodopskog i ratnog sastava Vojske biće u srazmeri do 1:3.

Modularnost organizacije podrazumeva da će sastavi Vojske 2015. biti organizovani i združivani u skladu sa potrebama konkretnog zadatka.

Interoperabilnost Vojske 2015. neposredno je uslovljena njenim uključivanjem u bezbednosne integracije, a odnosi se na njenu sposobnost da sa oružanim snagama država saveznika i partnera učestvuje u ostvarivanju zajedničkih aktivnosti.

Finansijska održivost podrazumeva da će organizacija Vojske 2015. biti prilagođena finansijskim mogućnostima Republike Srbije, usklađivanjem potreba i mogućnosti.

Radi ostvarivanja funkcija Vojske 2015. potrebno je razviti sistem upravljanja ljudskim resursima koji će omogućiti: uspešnu selekciju kadra, praćenje i razvoj karijere, pravilnu strukturu

po godinama starosti i činovima, razvoj strukture ljudskih resursa u skladu sa projektovanim misijama i zadacima, osposobljavanje ljudstva za nastavak karijere izvan Vojske.

Savremeni izazovi, rizici i pretnje bezbednosti zahtevaju bitno promenjenu strukturu znanja i sposobnosti, koja se stiču potrebnim školovanjem i stalnim osposobljavanjem. Novim oblicima rada treba stvoriti profil profesionalnog vojnika koga određuju tri značajna činioca:

nova vrednosna orijentacija - profilisanje pomoću vrednosti koje su definisane vrednosnim sistemom na nacionalnom i globalnom nivou;

novi pristup fizionomiji savremenog rata - prenošenje težišta znanja sa frontalnih na asimetrična i nelinearna dejstva;

novi pristup naučno-tehnološkim dostignućima - razvijanje sposobnosti za upotrebu savremenih borbenih sistema u mrežnocičnom okruženju.

Radi ostvarivanja funkcija Vojske 2015. primeniće se novi sistem planiranja, programiranja i buxetiranja koji treba da harmonizuje planove razvoja, modernizacije, opremanja, infrastrukturne i kadrovske planove sa realnim resursima.

Osnovni preduslov za ostvarenje vizije Vojske 2015. jeste da procenat izdvajanja za sistem odbrane bude oko 2,4 % bruto društvenog proizvoda Republike Srbije. Za učešće Vojske u multinacionalnim operacijama potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva, izvan buxeta odbrane.

3. STANJE SISTEMA ODBRANE

Sadašnja organizaciona struktura Ministarstva odbrane uspostavljena je u prvom kvartalu 2005. godine. Uspostavljanjem sadašnje organizacije Ministarstva odbrane obezbeđena je potpuna civilna i demokratska kontrola Vojske i vojnih službi bezbednosti, ubrzani su informacioni tokovi i otklonjeno je brojno preklapanje funkcija i nadležnosti između Ministarstva i Generalštaba, koje je nasleđeno iz prethodnog perioda. I pored znatnih poboljšanja u odnosu na prethodnu strukturu, sadašnja organizaciona struktura se odlikuje i određenim nedostacima.

Organizacija Vojske predstavlja prelazno rešenje, koje treba da omogući uspostavljanje novog organizacionog modela što će stvoriti preduslove za efektivno i efikasno funkcionisanje. Osnovni nedostaci sadašnje organizacije Vojske su: relativno veliko brojno stanje Generalštaba i njemu potčinjenih sastava, neravnomerna dimenzioniranost operativnih sastava KoV, složenost veza i odnosa, neuspešnost funkcionisanja i nepovoljna kadrovska struktura.

Osnovni nedostaci organizacione strukture Vojske su: neprilagođenost standardima savremenih obaveštajno-bezbednosnih institucija, nejasna podela nadležnosti i odgovornosti, veliki broj formacijskih mesta za zajedničke poslove u potčinjenim organizacionim celinama, nedovoljna primena savremene tehnologije, nepovoljna kadrovska struktura i neprimerena logistička podrška.

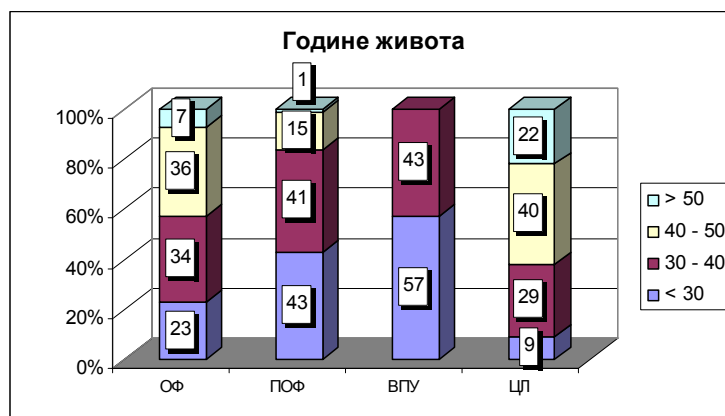
Naučnoistraživačka delatnost opterećena je lošim statusom ustanova i odlivom mlađeg kadra. Elementi sistema nalaze se u različitim organizacionim sastavima MO i GŠ, što usložava upravljanje sistemom.

Socijalni status profesionalnih pripadnika Vojske u stalnom je opadanju i znatno utiče na rad komandi i jedinica. Pored toga, izražen je problem stambenog zbrinjavanja pripadnika sistema odbrane. Sve to doprinosi povećanom odlivu stručnog kadra i opadanju popularnosti vojnog poziva. Upravljanju ljudskim resursima se do sada nije poklanjala potrebna pažnja i u toj oblasti je neophodno izgraditi sistem koji će odgovoriti projektovanim potrebama.

Sadašnje stanje ljudskih resursa odlikuje veliki broj pripadnika sa potrebnom stručnom spremom i iskustvom, što čini dobru osnovu za planiranje razvoja ljudskih resursa. Pored toga, u sistemu

odbrane postoji veliki broj pripadnika za čijim će angažovanjem prestati potreba i oni moraju biti predmet aktivnosti kojima će se obezbediti socijalno zbrinjavanje.

Analiza ljudskih snaga odbrane Republike Srbije obuhvata relevantne pokazatelje o brojnim veličinama i osnovnim kvalitativnim karakteristikama kadra u MO i Vojsci. Brojna veličina sistema odbrane iznosi oko 45 000 pripadnika. Tako velika brojna veličina posledica je činjenice da se u sistemu odbrane nalaze i podsistemi koji tu funkcionalno ne pripadaju.

Starosna struktura profesionalnih pripadnika sistema odbrane

Starosna struktura profesionalnih pripadnika sistema odbrane je nepovoljna i ne obezbeđuje zahtevani razvoj ljudskih resursa. To se prvenstveno odnosi na oficire i civilna lica.

Sadašnje stanje raspodele činova nepovoljno je i nije u skladu sa rešenjima primenjenim u sistemima odbrane država članica NATO. Posebno je izražen nesklad brojne veličine oficira čina potpukovnika i pukovnika u odnosu na ostale niže činove. Konstantan pad popularnosti i statusa oficirskog poziva prouzrokovao je problem popune Vojne akademije kvalitetnim kandidatima iz civilnih škola. Taj problem se delimično nadoknađuje prijemom kandidata sa završenom Vojnom gimnazijom.

Višegodišnje nedovoljno i neredovno finansiranje prouzrokovalo je mnoge negativne posledice koje se, pre svega, odnose na materijalne resurse, što može trajno uticati na stanje opštih sposobnosti snaga odbrane. Vojska je popunjena naoružanjem i vojnom opremom, ali ne i određenim vrstama ubojnih sredstava. Veliki deo oružja i opreme tehnološki je zastareo i prevaziđen. Za znatan broj oružja i opreme svojstven je visok stepen istrošenosti eksploatacionih resursa.

Infrastruktura sistema odbrane deo je nasleđene infrastrukture, koja je bila dimenzionirana i koncipirana za bitno drugačiji geoprostor, te za namenu i zadatke Vojske, što za posledicu ima da obim, površina i namena prostora i objekata višestruko premašuju potrebe projektovane strukture snaga Vojske i Ministarstva odbrane do 2010. godine.

Vojska čini okosnicu sposobnosti snaga odbrane. Organizovana je u komande, jedinice i ustanove, na strategijskom, operativnom i taktičkom nivou. Čine je vidovi, rodovi i službe. Vidovi su integrisani i čine relativno autonomne celine kopnenih i vazduhoplovnih snaga i jedinica rodova i službi.

U Vojsci ne postoji razvijen jedinstveni komandno-informacioni sistem koji bi omogućio uspešno planiranje, organizovanje i angažovanje snaga i kontrolu sprovođenja odluka. Parcijalni informacioni sistemi zadovoljavaju potrebe samo pojedinih delova sistema odbrane. Nivo

organizovanosti i tehničke opremljenosti sistema komandovanja ne ispunjava uslove za pristupanje evroatlantskim bezbednosnim strukturama. Taj problem posebno je izražen na taktičkom nivou komandovanja.

Sistem komandovanja u Vojsci još nije normativnopravno i tehnički usklađen sa sistemima upravljanja – komandovanja u drugim institucijama sektora bezbednosti, što bitno utiče na izvršavanje zadataka.

Da bi se unapredio sistem komandovanja, neophodne su znatne strukturne i funkcionalne promene, finansijska ulaganja i osavremenjivanje procesa edukacije kadra i obuke komandi na svim nivoima organizovanja

4. POTREBNE SPOSOBNOSTI SISTEMA ODBRANE DO 2010. GODINE I PRIORITETI RAZVOJA

Srpska vojska će u budućnosti, pored većine sadašnjih zadataka, izvršavati i zadatke koji su u skladu sa ulogom vojnih snaga u mirovnim operacijama. Predviđanjem nivoa naprezanja vojnih snaga stvaraju se početne pretpostavke za definisanje potrebnih sposobnosti. Za ostvarivanje zadataka definisani su nivoi gotovosti.

Nivoi gotovosti predstavljaju polazni parametar za definisanje mirnodopske popunjenosti ljudstvom i balansiranje odnosa aktivnog sastava, aktivne rezerve i rezervnog sastava. Takođe, nivo gotovosti određuje i stepen mirnodopske popunjenosti opremom, zalihama, ispravnosti tehnike, te učestalost obučavanja neaktivnog sastava jedinica.

Radi uspešnog ostvarenja dodeljenih misija i zadataka Vojske i potrebnog odgovora na izazove, rizike i pretnje bezbednosti, prilikom razvoja vojnih sposobnosti i strukture vojnih snaga potrebno je pridržavati se nekih strateških opredeljenja:

razvoj Vojske zasnovati na civilnoj i demokratskoj kontroli;

dugoročno predviđati izazove, rizike i pretnje bezbednosti, te potrebne sposobnosti za pravilan odgovor na njih;

obezbediti stabilno finansiranje sistema odbrane radi održivosti projektovane strukture snaga;

izgrađivati fleksibilne, višenamenske, brzopokretne, savremeno opremljene i snage osposobljene za izvršavanje zadataka u različitim vremenskim i prostornim uslovima;

razvijati snage za reagovanje, glavne odbrambene snage i snage ojačanja;

dostizati potreban nivo interoperabilnosti sa oružanim snagama država članica NATO i Programa "Partnerstvo za mir";

težiti smanjenju broja nivoa komandovanja, optimizovati broj upravljačkih veza i tačno definisati nadležnost i odgovornost svih organizacionih elemenata;

novom strukturom snaga upravljati na osnovu principa, procedura i metodologije strategijskog i operativnog planiranja;

uspostavljati instrumente ranog upozorenja i prevencije krize;

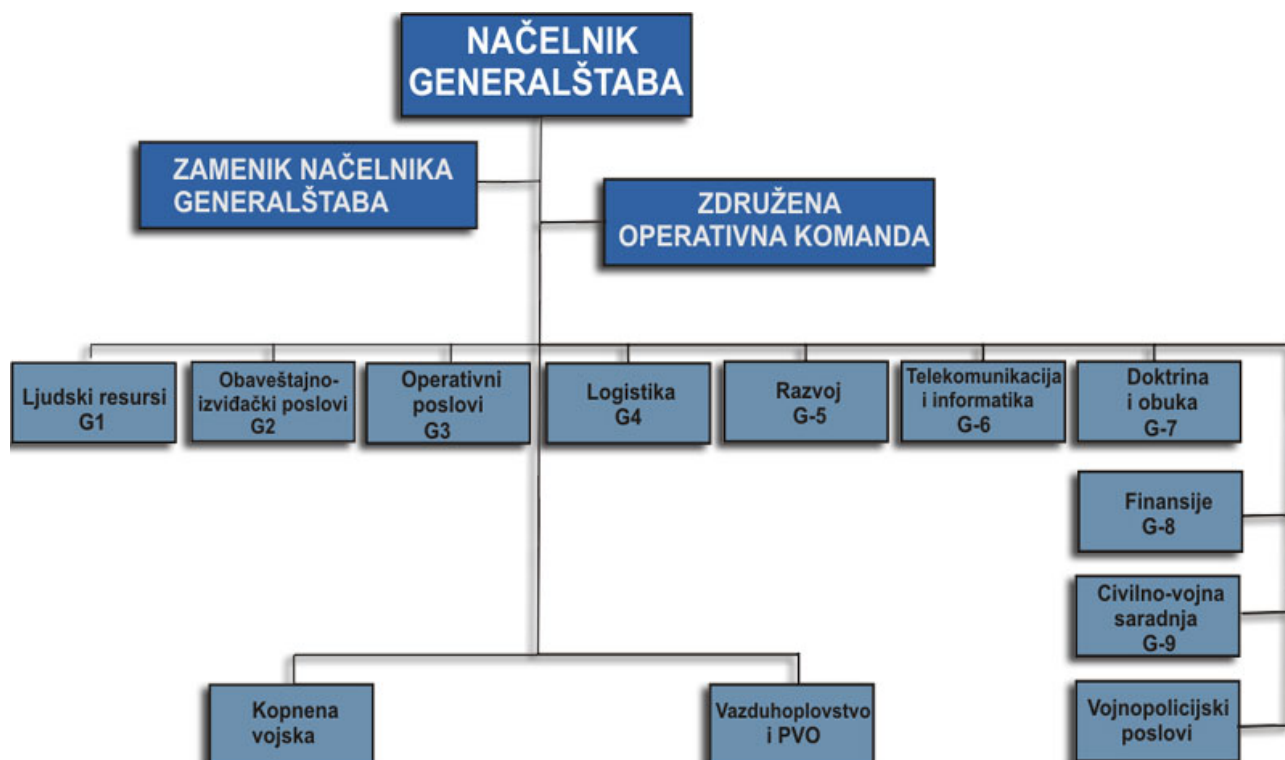
razvijati sistem upravljanja ljudskim resursima koji će obezbediti potrebnu kadrovsku strukturu, neophodan status pripadnika Vojske i omogućiti njihovu socijalizaciju prilikom završetka profesionalne vojne službe.

Na osnovu procenjenih izazova, rizika i pretnji bezbednosti i definisanih misija i zadataka Vojske, određene su potrebne sposobnosti sistema odbrane, i snage za ostvarivanje tih sposobnosti.

4.1. Razvoj organizacije Ministarstva odbrane

U vremenu do 2010. godine organizaciona struktura Ministarstva odbrane menjaće se radi uspostavljanja što racionalnijeg i uspešnijeg upravljanja sistemom odbrane. Posebna pažnja biće posvećena funkcionalnom usaglašavanju i boljoj povezanosti kako sa ostalim resornim ministarstvima tako i sa institucijama saveznika i partnera.

Nova organizaciona struktura biće uspostavljena do 2007. godine i ona treba da obezbedi racionalnije funkcionisanje Ministarstva. Osnovne promene u organizaciji Ministarstva odbrane do 2007. godine ogledaju se u: uspostavlja se funkcionalna struktura Ministarstva odbrane, racionalizuje se broj radnih mesta i uravnotežava odnos broja vojnih i civilnih lica, objedinjavaju se funkcije civilne zaštite, vojne, radne i materijalne obaveze.

Pored organizacionih promena u Ministarstvu odbrane, do kraja 2007. godine značajne promene biće sprovedene i u organizacionim celinama koje su njemu podređene. Vojnodohodovne ustanove biće transformisane u privredna društva. Obrazovni i zdravstveni sistem biće dimenzionirani u skladu sa kriterijumima u odgovarajućim sistemima Republike Srbije i kriterijumima koji se primenjuju u vojskama država u regionu.

Nakon uspostavljanja nove organizacione strukture, brojno stanje upravnog dela Ministarstva odbrane biće do 650 lica, a brojno stanje organizacionih celina podređenih Ministarstvu odbrane, izuzimajući Generalštab Vojske, iznosiće do 6350 lica.

U razdoblju od 2008. do 2010. godine Ministarstvo odbrane će zadržati makroorganizacionu strukturu uspostavljenu 2007. godine. Organizacione promene prevashodno će biti usmerene ka daljoj racionalizaciji funkcionisanja Ministarstva i njemu podređenih organizacionih celina, prvenstveno dalje smanjivanjem broja zaposlenih.

Promene u organizaciji obaveštajno-bezbednosnog sistema treba da obezbede racionalnije funkcionisanje sistema, te optimalnu dimenzioniranost svih njegovih elemenata. Nova organizacija obaveštajno-bezbednosnog sistema biće uspostavljena do kraja 2007. godine, a suštinu promena predstavljaće preformiranje VOA i VBA u skladu sa potrebama uključenja u evroatlantske integracije. Strukturu i brojnu veličinu elemenata obaveštajno-bezbednosnog sistema odrediće zakonom definisana nadležnost u suprotstavljanju rizicima i pretnjama bezbednosti Republici Srbiji.

U razdoblju od 2008. do 2010. godine organizacione promene u obaveštajno-bezbednosnom sistemu prvenstveno će biti usmerene ka integraciji funkcija VOA i VBA i formiranju jedinstvene agencije čija će brojna veličina biti oko 2% brojne veličine sistema odbrane.

4.2. Razvoj organizacije Vojske

Nova makroorganizaciona struktura Vojske biće uspostavljena do kraja 2007. godine i ona treba da obezbedi efektivnije i efikasnije izvršavanje misija i zadataka Vojske, te optimalnu dimenzioniranost svih njenih operativnih sastava. Osnovne promene u organizaciji Vojske do 2007. godine ogledaju se u:

uspostaviće se nova organizacija Generalštaba, koja će biti usklađena sa iskustvima zemalja članica NATO;

u okviru Generalštaba biće formirana *Združena operativna komanda*, sa osnovnim zadatkom komandovanja snagama Vojske i združivanja dejstava vidova, rodova i snaga za specijalne operacije;

uspostaviće se vidovska organizacija Vojske; komande vidova će obavljati funkcionalno komandovanje svojim sastavima i biće nosioci osposobljavanja i pripreme za upotrebu jedinica;

osnovu organizacione strukture Vojske na taktičkom nivou predstavljaće brigade, baze i samostalne jedinice;

uspostaviće se sistem logističke podrške prilagođen novoj organizacionoj strukturi Vojske;

uspostaviće se kadrovska struktura, koja će biti usklađena sa iskustvima zemalja članica NATO.

Nakon uspostavljanja nove organizacione strukture, brojno stanje Vojske iznosiće do 27000 lica. Takođe, uspostaviće se i nova struktura kadra, koju će činiti: 15% oficiri, 25% podoficiri, 45 % vojnici i 15% civilna lica.

U razdoblju od 2008. do 2010. godine Vojska će zadržati makroorganizacionu strukturu uspostavljenu 2007. godine. Težište organizacionih promena biće na stvaranju uslova za potpunu profesionalizaciju Vojske do kraja 2010. godine. Brojno stanje Vojske na kraju 2010. godine iznosiće do 21000 lica.

Ostvarenjem navedenih organizacionih promena do 2010. godine uspostaviće se struktura Vojske koja će biti prilagođena aktuelnim izazovima, rizicima i pretnjama bezbednosti, te definisanim misijama i zadacima. Takođe, uspostaviće se realniji odnos između brojne veličine Vojske i ekonomskih mogućnosti države, što će omogućiti povoljniju strukturu troškova u sistemu odbrane.

U razdoblju do 2010. godine ostvariće se značajne promene u organizacionoj strukturi KoV. Osnovni cilj promena biće uspostavljanje organizacije KoV koja će biti usklađena sa postojećim i budućim izazovima, rizicima i pretnjama bezbednosti, te ekonomskim mogućnostima države. Nova organizaciona struktura KoV biće uspostavljena do kraja 2007. godine. Kopnenu vojsku činiće: komanda, četiri brigada KoV, jedna mešovita artiljerijska brigada, specijalna brigada, rečni odred, centar za obuku i određen broj drugih jedinica neposredno potčinjenih Komandi KoV.

Sa ostvarenjem organizacionih promena rasformiraće se znatan broj taktičkih jedinica Kopnene vojske. Smanjenje broja jedinica i formacijskih mesta neće negativno uticati na ukupne borbene sposobnosti KoV, budući da će nova organizacija omogućiti znatno poboljšanje efektivnosti i efikasnosti u izvršavanju definisanih zadataka KoV. Od 2008. do 2010. godine nastaviće se s promenama u organizacionoj strukturi Kopnene vojske. Suštinu tih promena predstavljaće rasformiranje pojedinih taktičkih jedinica i prevođenje dela snaga u niži nivo gotovosti.

Do 2010. godine u V i PVO ostvarivaće se značajne organizacione promene. Cilj tih promena je stvaranje pravilno i potrebno dimenzioniranih, bolje opremljenih, osposobljenih i organizovanih snaga V i PVO, koje će biti sposobne za brzo i uspešno reagovanje i angažovanje, te za zajedničko delovanje sa snagama država saveznika i partnera.

Nova organizaciona struktura V i PVO biće uspostavljena do kraja 2007. godine. Vazduhoplovstvo i protivvazduhoplovna odbrana sastojaće se od: komande, dve avio-baze, raketne brigade PVO, centra VOJIN, centra za obuku i određenog broja drugih jedinica neposredno potčinjenih Komandi V i PVO. Od 2008. do 2010. godine nastaviće se sa kvalitativnim i kvantitativnim promenama u organizaciji V i PVO. Te promene obuhvatiće preformiranje dve avio-baze i raketne brigade PVO.

4.3. Razvoj logistike

U razdoblju do 2007. godine, u skladu sa daljom reformom sistema odbrane, uspostaviće se sistem logističke podrške i definisati tokovi funkcija na strategijskom i operativnom nivou, sa težištem na daljoj optimizaciji funkcija logističke podrške i postizanju projektovanih brojnih veličina logističkih jedinica.

Vojne zdravstvene ustanove biće dimenzionirane u skladu sa brojem osiguranika, standardima Republike Srbije i država uključenih u evroatlantske integracije, te specifičnostima izvršavanja pojedinih misija i zadataka Vojske. Intenziviraće se i stimulisati poslovanje zdravstvenih ustanova na tržištu zdravstvenih usluga da bi se obezbedilo pokriće dela troškova.

Razmeštaj jedinica Vojske zasnivaće se na već razvijenoj mreži vojnih objekata, stalnog i montažnog tipa, sa težnjom izmeštanja iz gradskih sredina i koncentrisanja na što manjem broju lokacija.

Sredstva dobijena prodajom i konverzijom viškova vojne infrastrukture, nepokretnosti i pokretnih stvari biće upotrebljena za podsticaj i podršku reforme sistema odbrane. Proces prodaje i konverzije ostvarivaće se uz neposrednu saradnju Ministarstva odbrane sa ostalim resornim

ministarstvima Vlade Republike Srbije, a prihod će se usmeriti na opremanje sredstvima NVO, uređenje vojnih kompleksa i stambeno zbrinjavanje.

Od 2008. do 2010. godine sistem logistike pratiće reformu sistema odbrane, uz stalnu dogradnju i optimizaciju organizacije i usklađivanje brojne veličine organizacionih celina. Funkcionisanje sistema logistike biće podržano neophodnim informacionim sistemom.

4.4. Razvoj ljudskih resursa

Razvoj ljudskih resursa biće zasnovan na uvažavanju i primeni naučnih dostignuća iz te oblasti, te na stranim i domaćim iskustvima. Takođe, uvažavaće se specifičnosti sistema odbrane.

Projekcijom snaga sistema odbrane za 2007. i 2010. godinu potrebno je uspostaviti potrebnu i održivu strukturu, i ravnomerniji odnos između pojedinih kategorija kadra. Sadašnja i brojna veličina sistema odbrane na kraju 2007. i 2010. godine prikazana je u tabeli 2. Smanjenje brojne veličine biće plansko, sa uvažavanjem potrebe sistema odbrane i vodeći računa o zaposlenima. Celokupan proces odlaska kadra iz sistema odbrane potrebno je brižljivo planirati po kategorijama, uz iznalaženje prihvatljivog rešenja socijalnog zbrinjavanja. Pri smanjenju broja podoficira i civilnih lica verovatno će zakonom biti predviđena mogućnost da deo njih, u skladu sa potrebama službe, pređe u kategoriju vojnici po ugovoru.

Tabela 2

Godina	Broj lica u sistemu odbrane					
	OF	PO	VP	VO	CL	Ukup
2006.	744	931	537	110	119	4518
2007.	510	815	680	645	750	3400
2010.	400	660	106	0	530	2650

Shodno odredbama konvencija o poštovanju ljudskih prava i ravnopravnosti polova i iskustvima država članica NATO i Programa PzM, intenziviraće se proces stvaranja uslova za znatnije učešće žena u strukturi profesionalnih pripadnika Vojske.

Problem zbrinjavanja viška kadra prevazilazi resurse Ministarstva odbrane i neophodno je da se u proces njegovog rešavanja uključe drugi subjekti i resursi društva. Radi uspešne profesionalizacije Vojske neophodno je uspostaviti novi sistem popune jedinica, pri čemu treba imati u vidu neka strateška opredeljenja:

definisati profil, kriterijume i potrebne sposobnosti profesionalnog vojnika u skladu sa novom strukturom snaga, misijama i zadacima i

predvideti stimulacije za vojnike koji služe vojni rok sa oružjem, vojnike koji nakon odsluženja vojnog roka ostaju u ugovornom odnosu u Vojsci kao profesionalni vojnici ili aktivna rezerva.

Na taj način će se, bez većih posledica za sistem odbrane, obezbediti postepena profesionalizacija Vojske i racionalizacija finansijskih sredstava koja su namenjena za obuku i novčane nadoknade.

Uspostaviće se novi model rešavanja stambenog pitanja zaposlenih u sistemu odbrane. U toku obavljanja profesionalne vojne službe oficirima i podoficirima će se obezbediti službeni stan ili novčana naknada za troškove stanovanja. Osnovni način trajnog stambenog zbrinjavanja pripadnika sistema odbrane biće u sistemu subvencionisanog stambenog kreditiranja. Za trajno rešavanje velikog broja stambeno nezbrinutih aktivnih i penzionisanih pripadnika sistema odbrane

do 2010. godine primenjivaće se i dopunski model stambenog rešavanja (ustupanje vojnog zemljišta na perifernim gradskim lokacijama pogodnog za jeftinu individualnu i kolektivnu stambenu izgradnju), uz subvencionisano kreditiranje.

Osnovni cilj reforme sistema školovanja i usavršavanja je usklađivanje programa školovanja i usavršavanja sa potrebama sistema odbrane, njegovo usaglašavanje sa sistemom obrazovanja u društvu, te povećanje uspešnosti obrazovnog procesa. Školovanje i usavršavanje u Vojnoj akademiji treba da, pored opštevojnih i stručno-specijalističkih, omogući sticanje i neophodnih stručnih znanja i zvanja koja su priznata u građanstvu, s obzirom na činjenicu da jedan deo oficira neće radnu karijeru završavati u sistemu odbrane.

Reforma sistema školovanja i usavršavanja uključuje napuštanje koncepta jednogodišnjeg školovanja podoficira. Podoficiri će se dobijati od vojnika po ugovoru koji su završili srednju školu u građanstvu, osnovnu obuku i kurs u centrima za obuku.

Oficirski kadar moći će da se dobija i školovanjem na fakultetima u građanstvu, uz dodatno osposobljavanje za dužnosti u sistemu odbrane. Pored toga, radi razvoja sposobnosti za učešće u zajedničkim aktivnostima sa snagama saveznika i partnera, jedan deo oficirskog kadra će se školovati i usavršavati u vojnim školama i akademijama u inostranstvu.

Zbog potrebe osposobljavanja za konkretnu višu dužnost, organizovaće se poslediplomske studije i poslediplomska stručna usavršavanja. Poslediplomske studije će se organizovati na Vojnoj i Vojnomedicinskoj akademiji, uz prilagođavanje njihovog programa aktuelnim i budućim potrebama sistema odbrane.

Reforma sistema odbrane zahteva i znatne promene u obuci. Promene treba da dovedu do sistema obuke koji će biti uspešan, funkcionalan i prilagođen sadašnjim i budućim izazovima, rizicima i pretnjama bezbednosti, te misijama i zadacima Vojske i sistema odbrane u celini. Takođe, sistem odbrane treba da bude usmeren na dostizanje standarda interoperabilnosti, što će omogućiti izvršavanje zadataka u okviru sistema kolektivne bezbednosti ili u saradnji s tim sistemima.

Do kraja 2007. godine biće formirani centri za osnovnu obuku vojnika. Takođe, formiraće se centri za obuku u kojima će se obavljati specijalistička obuka vojnika i kursiranje podoficira i oficira. Dinamika profesionalizacije kadra predstavlja značajan uticajni faktor na dinamiku reforme sistema obuke. U skladu sa stepenom profesionalizacije Vojske, težište u obuci će se pomerati sa obuke pojedinca na obuku jedinice.

4.5. Razvoj telekomunikaciono-informacionog sistema

Da bi telekomunikaciono-informacioni sistem mogao da zadovolji zahteve komandovanja u realnom vremenu, zaštitu informacija i implementaciju komandno-informacionih sistema neophodna je znatna tehnička modernizacija koja zahteva uvođenje novih telekomunikaciono-informacionih sistema modularnog tipa u mobilnoj i stacionarnoj komponenti. Tehnička modernizacija pokretne komponente zahteva opremanje novim sredstvima u potpunosti, dok modernizacija stacionarne komponente zahteva modernizaciju sadašnje infrastrukture na nivou Vojske.

U razdoblju do 2007. godine u telekomunikaciono-informacionom sistemu ostvarivaće se organizacione promene čiji je osnovni cilj integracija stacionarne i mobilne komponente sistema, i preformiranje ostalih elemenata. Sa organizacionim promenama stvoriće se preduslovi za racionalno funkcionisanje telekomunikaciono-informacionog sistema.

4.6. Razvoj sistema naučnoistraživačke delatnosti

U razdoblju do 2010. godine ostvarivaće se obimne promene u sistemu naučnoistraživačke delatnosti. Osnovni cilj promena biće uspostavljanje organizacije koja će biti usklađena sa

potrebama i mogućnostima sistema odbrane, a najvažniju promenu predstavljajući objedinjavanje naučnoistraživačkih ustanova, odnosno resursa, radi poboljšanja efektivnosti i uspešnosti njihovog rada.

4.7. Prioriteti razvoja, modernizacije i opremanja NVO

Prilikom definisanja prioriteta razvoja, remonta, modernizacije i opremanja sredstvima NVO do 2010. godine uzeti su u obzir faktori:

nova struktura snaga Vojske;

potreba za očuvanjem sadašnjih i izgradnjom novih sposobnosti, uključujući sposobnost za izvršavanje zadataka u okviru operacija izgradnje i očuvanja mira u svetu;

planirana finansijska sredstva;

kvalitativna analiza naoružanja i vojne opreme koji su sada u operativnoj upotrebi.

U razdoblju do 2010. godine, prioritet u razvoju imaće: komandno-informacioni sistemi taktičkog nivoa za KoV, centar za kontrolu suvereniteta vazdušnog prostora i nove vrste ubojnih sredstava.

Prioritet remonta i modernizacije do 2010. godine biće na lovačkim i transportnim avionima (MIG-29, AN-26), transportnim i borbenim helikopterima, raketnom sistemu PVO kub, samohodnim haubicama i municiji za artiljerijska oruđa. Potrebno je modernizovati jedan broj helikoptera radi razvijanja sposobnosti za letenje u složenim uslovima, i za učešće u radu službe traganja i spasavanja.

U razdoblju do 2010. godine prioritet u nabavkama novih sredstava NVO je na telekomunikacionim i računarskim uređajima i sistemima, elektronskim sistemima za izvidanje, prikupljanje, obradu i distribuciju obaveštajnih podataka, zaštitnoj opremi za vojnike i na sredstvima NVO za opremanje specijalnih jedinica.

Finansijska sredstva, koja su odlukama nadležnih organa država članica predviđena za finansiranje sistema odbrane do 2010. godine ne omogućavaju nabavku novih vazduhoplova i raketnih sistema, ni NVO za potrebe opremanja snaga za mirovne operacije. Zbog toga je za opremanje jedinica V i PVO sa višenamenskim borbenim avionima, transportnim avionima, transportnim i borbenim helikopterima i PVO sistemima srednjeg dometa, i snaga za mirovne operacije sa potrebnim brojem terenskih i teretnih vozila potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva.

4.8. Prognoza troškova sistema odbrane

Prognoza troškova za projektovanu strukturu sistema odbrane za 2007. i 2010. godinu urađena je po modelu koji obuhvata tri kategorije troškova:

personalni troškovi,

operativni troškovi i

investicioni troškovi.

Personalni troškovi obuhvataju: plate, naknade za prevoz, otpremnine zbog prestanka radnog odnosa, odnosno zbog odlaska u penziju, dodatke usled obavljanja specifične službe, naknade za odvojeni život od porodice, odnosno uvećanih troškova stanovanja, nagrađe.

Operativni troškovi obuhvataju: troškove obuke, troškove goriva i maziva, troškove održavanja naoružanja i vojne opreme, troškove ishrane, smeštaja, odeće i obuće, troškove službenih i drugih putovanja, troškove održavanja zgrada i objekata, troškove energetskih i komunalnih usluga; troškove usluga komunikacija, troškove organizacionih promena u komandama, jedinicama i ustanovama, troškove zakupa zgrada, objekata i druge imovine.

Investicioni troškovi obuhvataju troškove razvoja novog naoružanja i opreme, troškove modernizacije sadašnjeg naoružanja i opreme, i troškove kupovine novog naoružanja i opreme i izgradnja objekata infrastrukture.

Da bi se do 2010. godine, uz profesionalizaciju i smanjenje brojne veličine, obezbedili potreban nivo sposobnosti sistema odbrane i sredstva za finansiranje fonda SOVO, neophodno je iz buxeta obezbediti finansijska sredstva na nivou od minimalno 2.4% BDP. Fond SOVO će se konstituisati kao poseban penzioni fond izvan sistema odbrane.

Za učešće snaga u mirovnim operacijama i za izvršavanje vanrednih zadataka na sopstvenoj teritoriji potrebno je da Vlada Republike Srbije obezbedi dodatna finansijska sredstva.

Na stabilnost finansiranja sistema odbrane negativan uticaj mogu ostvariti dodatni troškovi po osnovi tužbi pripadnika sistema odbrane zbog neisplaćivanja zarada i penzija u skladu sa zakonom.

ZAKLJUČAK

Organizacione promene u sistemu odbrane biće sprovedene u dve faze. Prva faza obuhvata razdoblje 2006-2007. godina, a druga razdoblje od 2008. do 2010. godine.

Razdoblje od 2006. do 2007. godine predstavlja kritičnu fazu reforme sistema odbrane budući da će ga, s jedne strane, odlikovati izuzetno složeni politički, bezbednosni i materijalno-finansijski uslovi, a, s druge strane, sveobuhvatnost i radikalnost promena. Sa ostvarenjem prve faze organizacionih promena uspostaviće se struktura sistema odbrane koja će biti prilagođena aktuelnim izazovima, rizicima i pretnjama bezbednosti, i definisanim misijama i zadacima Vojske. Takođe, uspostaviće se povoljniji odnos između potreba sistema odbrane i ekonomskih mogućnosti države.

U toku 2007. godine izgradiće se pretpostavke za primenu novog sistema odbrambenog planiranja i buxetiranja prilagođenog rešenjima u državama članicama evroatlantskih integracija.

Razdoblje od 2008. do 2010. godine predstavlja fazu reforme sistema odbrane u kojoj će doći do njegove suštinske promene. Nakon druge faze organizacionih promena, sistem odbrane će funkcionisati na suštinski drugačijim osnovama, koje će omogućiti efektivnije i uspešnije ostvarivanje definisanih zadataka. Njegove važne odlike će, između ostalih, biti fleksibilnost i delimična interoperabilnost sa oružanim snagama država saveznika i partnera.

Reforma odbrane Republike Srbije podrazumeva sveobuhvatnu promenu sistema vrednosti, promenu doktrinarno-normativne regulative i strukture snaga. Cilj tih promena je bolja zaštita interesa Republike Srbije od savremenih oblika ugrožavanja bezbednosti. U tom smislu sadržaj procesa reformi usmeren je u nekoliko pravaca: (1) evroatlantske integracije Republike Srbije i uspostavljanje strateškog partnerstva, (2) definisanje ustavne, zakonske i doktrinarne regulative u oblasti odbrane, (3) strukturne i funkcionalne promene sistema odbrane i Vojske, (4) obezbeđivanje neophodnog kadra i njegovo osposobljavanje, (5) modernizacija Vojske i drugih institucija sistema odbrane i njihovo opremanje savremenim oružjem i opremom, (6) promene u sistemu obuke vojnika, starešina, komandi i jedinica, (7) inoviranje priprema za odbranu i (8) različiti drugi programski sadržaji koji se ostvaruju po prioritetu. Ako ove aktivnosti budu sprovedene u delo, sistem odbrane i Vojska moći će da u kontinuiranom procesu budu prevedeni u kvalitativno novo stanje.

Uslov za uspešnu implementaciju suštinskih reformskih zahvata u oblasti odbrane jeste integrisanost napora svih struktura sistema odbrane sa podrškom potrebnih struktura države. Za uspeh reformskog procesa neophodni su kontinuiran i uspešan menaxment Ministarstva obrane, te sveobuhvatni angažman institucija Republike Srbije, prvenstveno u primeni socijalnog programa, modernizaciji, stambenom zbrinjavanju pripadnika sistema odbrane i stavljanju viška vojne imovine u funkciju rešavanja tih problema.

Operacionalizacija Strategijskog pregleda odbrane ostvariće se Planom razvoja sistema odbrane do 2010. godine i programima i projektima iz domena funkcionalnih nadležnosti organizacijskih celina Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.